ઇન્દ્ર સભા.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુટે બુકસેલર.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

આવૃતી ૪ થી સને ૧૯૧૭ પ્રત ૨૦૦૦

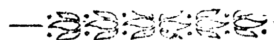

અમદાવાદ—પીરમશાના રોજા પાસે શ્રી સત્યસાગર પ્રિન્ટીંગ

પ્રેસમાં પટેલ. પીતાંબર ચકુભાઇએ છાપી.

કીંમત ૦-૨-૦

ઇન્દ્ર સભા પ્રારંભ.

રાજા ઇંદ્રનું સભામાં આવવું.

સભામેં દોસ્તો ઈંદરકી આનદ આમદ હય;
પરી જમાલોંકો અફસરકી આમદ આમદ હય.
ખુશીસે ચેહે ચેહે લાજી, ન હઇ સુરતે બુલ બુલ,
અબ ઇસ ચમનસે ગુલે તરકી આમદ આમદ હય;
પુરોગે હુસ્નશે આંખોકા અબ કરો રોશન,
જમીપે મેહરે મુનોવરકી આમદ આમદ હય.
દોજાનું બેઠો કરીનેકે, સાથ મહફીલમેં;
પરીકી દેવકી લશ્કરકી, આમદ આમદ હય.
જમીપે આયેંગી રાજાકે સાથ સબ પરિયા;
સીતારોકી મહે અનવેરકી, આમદ આમદ હય;
ગજલકા ગાના હય ઔર નાચ હય કીયા મતકા,
બહારે ફી ભયે મહશરકી, આમદ આમદ હય.
બયાં અઇ રાજાકી આમદકા, કયા કરૂં ઉસ્તાદ;
જીગરકે જાનકે દીલબરકી, આમદ આમદ હય;

રાજા ઇંદર પોતાનો હાલ કહે છે.

શાજા હુ મે કૌમકા, ઓર ઇંદર મેરા નામ;
બીન પરીયોંકી દીદકે, મુઝે નહી આરામ.
સુનેરે મેરે દેવરે, દિલકો નહી કરાર;
જલદી મેરે વાસ્તે સભા કરો તઇયાર.
તખ્તે બીછાઓ જગમગા, જલદિશે ઇસઆન;
મુઝકો સબભર બઇઠના, મહફીલ કે દરમ્યાન.
મેરા સંગલદીપમેં, મુલકો મુલકો રાજ;
જી મેરા હઇ ચાહતા, જલસા દેખું આજ.
લાઓ પરીયોંકો, જલદી જાકર હાં;
બારી બારી આન કર, મુજરા કરે ઇહાં,

પોખરાજપરી સમાભાં આવે છે.

માહાફીલે રાજા મઇ, પોખરાજપરી આતી હય;
સારે માશુકોંકી સરતાજ, પરી આતીહય,
જિસ્કા સાયાન કભી, ખ્ત્ર બમે દેખા હોગા.
આદમી જાદોમેં વોહ આજ પરી આતી હય,
દોલતે હુસ્નશે હો જાયગા, આસમ માગ્મુર;
કરને ઇસબ જમ મેં ઓબરાજ પરી આતી હય.
રંગહો જરદ કસીનોકદ, ન કયું કર ઉસ્લાક

ખુલહઈ મહફીલમેં કે પોખરાજપરી આતી હય.

પોખરાજપરી ગાયનમાં પોતાનો હાલ કહે છે.

ગાતી હુ મઈ ઓર નાચ સદા, કામ હય મેરા;
આફાકમેં પોખરાજપરી, નામ હઇ મેરા.
ફંદેશે મેરે કોઇ, નીકલને નહી પાતા;
ઈસ ગુલશાને આલમ બીછ દામહઇ મેરા.
મઇ આખકી કો લાખકી, પરવા નહી રખતી;
કારૂંકા ખજાના અજી, ઈનઆમ હે મેરા,
કહતે હઇ જહાંમે જીશે, ઈનસાં ગુલો સુંબુંલ;
વોહ રૂખ હઇ વોહગે સુચે, સીયા ફાય હઈ મેરા,
બદ મસ્તમુજે દખકે, હોતી હય ખુદાઇ;
માયમુર મઇ હુસ્નસે, કયા જામ હઇ મેરા.
કરતી હુ દિખો જાંશે મઇ, રાજાકી પરસ્તીશ;
કહતે હે જીશે કુકર વોહ ઇસલામ મેરા,
અલ્લોહને બખશો હે મુઝે, રૂતબએ ઓલી;
ગરદુ જીસે સબ કહતે હે, ઓ બામ હે મેરા,
ઈન સાકા શરારેસે મેરે, સબ નહી ચલતા;
દીલશેકે મુકરલના સદા, કમ હઇ મેરા,
ઉસ્તાદકુ દેતી હું દોઆએ, દિલો જાસે;

પોખરાજપરીને મોહોડાનો છંદ સભામાં.

રાજા ઇંદર દેસમે, રહે ઈલાહી શાદ;
જો મુજ સીનાં ચીજકો, કીયા સભામેં યાદ,
કીયા સભામેં યાદ મુજે, રાજાજીને આજ;
દૌલત માલ ખજાનેકી, કબહું મૈ મોહ તાજ.
હુનર અપના ચાહીયે, તખ્ત ન મુજકો તાજ;
જગમેં બાત ઉસ્તાદકી, બની રહે મહારાજ;

પોખરાજપરીના મહોડાની ઠુમરી.

આઈ હું સભામે છાંડકે ઘર,
કહુકી નહી મોકો, આજ ખબર. ટેક
ચેરી હું તેરી રાજા ઇંદર,
રખના દીન રૈન દયાકી નજર; ૧
સોનેકા બીરાજે શીર મુગટ;
રૂપૈકે તીરથ બેઠ ન ડર. ૨
ચારો કોનાપર લાલ લટે;
દાતાકા કરમ કહે આઠ પહર. ૩
સાયા રહે પીયર ચંબરકા;
માલાકી સદા રહે નેક નજર. ૪
ઉસ્તાદ રહેબો હરશે વરહમ,
દુનિઆમેં રહે હજરત અખતર. ૫

પોખરાજપરીના મોહોડાની બસંત બહારની ધુનમાં.

રૂત આઇ બસંત અજબ બહાર;
ખુલે જરૂર ફુલ પરે કેડા. રૂતઆઇ. ૧
ચીટકો કુસુમ ફુલે લાગી સરસુ;
કૈકત ચલત ઘઉંકે બહાર. રૂતઆઇ ૨
હરકે દુવારે માલીકા છોશ;
ગરવા ડારત ગેંદનકે હાર. રૂતઆઇ. ૩
કેસુ ફુલ આંબા મોર આયે;
ચંપાકે રૂશ કલીયનકે દવાવે. રૂતઆઇ. ૪
ગરવા લીયે ઉસ્તાદકે દવારે.
ચલો સબ સખીયન કરકર સીનગાર. રૂતઆઇ. ૫

—પોખરાજપરીના મોહોડાની ગજલ બસંતની—

હૈ જલ્વયે તનશે દરો દીવાર બસંતની;
પોશાક જો પેહેને હૈ, મેરા યાર બસંતી. ૧
કયા ફસ્લે બહારીને, શિ ગુફે હૈ ખિલાયે;
માશુક હૈ ફિરતે સયે, બાજાર બસંતી. ૨
ગેંદા હય ખિલા બાગમેં, મૈદાનમે સરશો;
સહસ વોહ બસંતી હૈ; વેગુલજાર બસંતી. ૩
મખમલકા નાઇરૂતમાં દીલા, જરૂર નહી મ્યાન;

પેહને હે કબા ચારકી, તલચાર બસંતી. ૪
હું ગમશે યેહ મેં જરદ, જો તું કત્લ કરેંગા;
ખું નિકલેગા અય કાતિલે ખુંખાર બસંતી. ૫
ઉસ રશકે મસીહ.કા, જો હોજાય ઇસારા;
આંખોશે બઝ નરગિશે, બિમાર બસંતી. ૬
ગમખાકે મુઓ હું મૈ, કિસી જરૂદક ખાપર;
હૈ કબકી ચાદર મુઝે, દરકાર બસંતી. ૭
ગેંદાકે દરખ્તોમે, નુમાયા નહીં ગેંદે;
હરશાખકે સરપર હૈયે, દશ્તાર બસંતી. ૮
મુંહ જરૂરદ દુપટેકે ને, અનચલશે છીપાવો;
હો જાય ન રંગ ગુલે, રૂખસાર બસંતી. ૯
રૂત ફીરગઇ આલમકી, ચંચલી બાદે બહારી;
મ ખાંનેકો સજવાતેં હે હે મૈખ્વાર બસંતી. ૧૦
ખુ એક તોથા મેરા, હીયા જરૂરદ કબાને;
તુરી હુઇ ઉશ્પર તેરી, દશ્તાર બસંતી. ૧૧
ખુલતી હે મેરે સુખપે, હરરંગકી પોશાક;
ઉદી અગરઇ ચંપઇ, ગુલનાર બસંતી. ૧૨
હૈ લુત્ફ હસી નોકી, દતેરંગીકા અમાનત;
દોચાર ગુલાબી હોતો દોચાર બસંતી. ૧૩

–પોખરાજપરીના મોહોડાની હોરી.–

પા લાગે કરજોરી શ્યામ મોશે ખેલો ન હોરી. ટેક.
ગવ ચરાયન મેં નીકસી હું, સાસ નણદકી ચોરી.
સગરી ચુનરીયા રંગમેં ન ભીંજ્યો,
ઈતનાં સુનો બાત મોરી સ્યામ મોશે ખેલો ન હોરી.
છીન ઝપટ મોરી હાથસે ગાગર,જોરસેં બહીયાં મરોરી
દીલ ધરકત હે, સાંસ ચરત હે,
દીહ કંપત ગોરિ ગોરિ, શ્યામ મોસે ખેલોનહોરી, ૨
અબીરગુલાલ લપટ ગયા મુખમેં, સારી રંગમે બોરી
સાસ હજાર ન ગારી દેગી;
બાણુ સજિતાન છોરી, શ્યામ મોસે ખેલો ન હોરી૩
ફાગ ખેલકે તુમનેરે મોહન, કાગત કીનિ મોરિ;
સખી વનમેં ઉશ્તાદકે આગે,
હોય ડું થોરી થોરી, શ્યામ મોશે ખેલો ન હોરી, ૪

પોખરાજપરીના મોહોડાની ગજલ સભામાં,

બેદાદ મુઝે યાદ હે, ચલ્લાહ તુમ્હારી;
યુસુફકી કસમ અબ ન કરૂ ચાહ તુમ્હારી, ૧
લીલાહ કદમ શરમકે, કુચેશે નિકાલો;
બાજારમેં હમ દેખ્તે હેં, રાહ તુમ્હારી,

આશકકી મુરાદ આઇ, રકી બેહો અલમહો;
જાવે જો સવારી કભી, દદગાહ તુમ્હારીહો; ૩
વોહ બુત મેરે પાસ આયગા, કિશતરહ વકીહો,,
જુઠી હે કસમ દોસ્તો, વલાહ તુમ્હારીવકીહે ૪
હોતા હે જમીપર ઉસે, ખુરશેદકા ધોકા;
સુરત જો કભી દેખતા હે, માહ તુમ્હાકા; ૫
બુત બન ગયે મહફીલમેં રકીબોસે ન બોલે;
કયા ખાતહે ખાલેકકી, કસમ વાહ તુમ્હારી, ૬
બોસે જો ધલબ મેંને કીયે, હસ્કેયે બોલે;
સરકારસે મોહકુફહે તન ખાહ તુમહારી, ૭
લેહરાકે કભી જાતે હેં, દરીયા કભી તાલબ;
કયા હમકો ઝકાતી હે કુવે, ચાહ તુમ્હારી, ૮
હે ઇશકકા દરીયા બસરે, જોશ અમાનત;
આલમ રખે આબરૂ, અલાહ તુમ્હારી, ૯
પોખરાજપરીના [illegible]ની,

ગજલ બીજી,

ટકરાકે સરકો જાન, નહુ મેતો કયા કરૂં;
કબતક ફીરાકે, સદમેં સદા કરૂ, ૧
અંધેર હેં ભગાઉં જો, ઉસ રામારૂસે લઓ;

પરવાના ગૈરપરવા, રહે મેં જલક કરૂં, ૨
મેં ચાતાહું સનમરે, સાનેપે હુ નિસાર;
બુતકો બીંડાકે સામતે વાહે ખુદા કરૂં, ૩
રર ચંદ ચાહુતા હે, બાલું ન યાર બે;
કાબુને અપને દીલકુ, ન પાઉં તો કયા કરૂં, ૪
અયબુત તેરે સીવા નહી, કૌનેનકી હવસ;
અલાહસે કરૂં તો, તેરી ઇલ્તી જા કરૂં, ૫
ઇનસાફ હો બુતોંસે, તમેરા જો હાતોહાત;
આગે ખુદાકે હસરમેં, માહશર બપા કરૂં, ૬
મેં મરગયા તો રોકે યેહ, કેહને લગા વોહ શુબ;
કિસ્કુ સુનાઉં ગાલીયાં, કિસ્પર જફા કરૂ, ૭
ગમ જેસે આગઈ મુજે; એક આનેમેં કજા,
યેહ શુકર તેરે વાજકા કયુ કર અદા કરૂં, ૮
એસે મજ ઉઠાયેહે, આજાર ઇસ્કમે;
આયેમસીહ ભીતો ન, અપની દયા કરૂ ૯
કુચેમે ઉસકે બેઠકે, દિલહે યેહ ચાહતા;
અવકાત હીયાં બસર. સીફતે નકશે પાકરૂ, ૧૦
વોહબુત અદાસે સામને, આકર જો બેઠ જાય;
કાબેમે ભીને માજકો અપની કજા કરૂ, ૧૧

લુંબોસા જુલ્ફકા તો દેખાયે ગલા અજલ;
ફીસ્રી મીલે મુઝે જો, ખુતનમેં ખતા કરૂં, ૧૨
બે ઈસ્ક કુછ જહાંમે નહિં, જીસ્તકા મુજા;
દીલયારકુ ન દુમે, અમાજત તો કયા કરૂ ૧૩

પોખરાજપરીની ગજલ ત્રીજી,

રફ તારકી ચલનેસે મજબ દીલ લુભા લીયે;
છોટીસી સીંનમેં યાર બડે, તુમહો ચાલીયે, ૧
બોસો જો માંગા ચસ્મકા, કાયા કહર હોયગા;
મુઝપર જા અંનખજમમેં, આંખે નીકાલીયે. ૨
જાને ન દુંગા આપકો, હટનેકો મેં નહી;
બાતે બનાકે વસ્લકા, વાયદા ન ટાલીએ. ૩
યેક બોસેપર યેહ ગાલીયા અલ્લાહકી પનાહ;
કુચમેંભી અબ કહુંગા નહી, મોહ સંભાલીએ. ૪
દરગુજરામે મીલાપસે, હટોયે, કહાંકા પ્યાર;
ફલાકે પાંઉ હાત, ગલેમે ન ડાલીએ. ૫
નજોરા રૂએ સાફકા, મનજુ વેહ હમેં;
દીખભાકે જુલ્ફકો ન બલા, સરકી ટાલિયે. ૬
આશકો જેહેર ગરકો, મિસ્રરીકી હોડલી;
ધ્રસ કરહકી ન આત, જબાંસે નીક લિયે. ૭

નાં મહર મોંકી આંખ, નાં અંગગીયાંપે જાપડે;
સિના ખુલા હુઆ હય હુપઠા સંભાલિયે,
ખુશ ચશ્મ સબ જહાંકે, અમાનત હૈ બેવફા;
જી ચાહતાહૈ આંખ, કિસિપર ન ડાલિયે;
રાજા ઇંદરે નિલમપરી દરખાસ્ત કરી,
ખુબ રીઝિયા નાચકે ગાકે
પહેલું મેં મેરે બેઠા તું આકે,
ખુશહુઇ તુઝસે મહફીલ સારી,
અબહૈ નિલમ પરીકી બારી, ૨

નિલમપરીનું સભામાં આવવું.

સભામે આમદે નિલમ પરી હૈ;
સદાસર વોહ નજા કતસે ભરીહૈ, ૧
સિતારોંકી ઝપક, જાતી હૈ આંખ;
વોહ ઉસ્કે બસમે, મલબુસેં જવીહૈ, ૨
ગજબ ગાના હૈ, ઔર ઉસ્કા ચમકના;
કભી જોહરા કભિ વોહ, મુસ્તરી હય, ૩
ખિજાલતશે ન કયું, નિલીહો શોસન;
કેના ફરમાશે ઉસ્કો, હમસરિ હય. ૪
ન દેખા હોગા નાચ, અસા કીસીને;
બલાહૈ શેહર હય, જાદુગરિ હય; ૫

તમામ ઉશાકે હે, ઓજા શો લશો નુર;
સનારત કુટકર, ઉસ્મે ભરી હય, ૬
જમિપર ઓપરિ આતિ હે ઉશ્તાદ,
જવાહીરસે જો રંગતમે શરી હય, ૭

નિલમપરી સભામાં પોતાનો હાલ કહે છે.

હુરો કે હોશ ઉઠતે હે, ઉડસકી શાનપર,
નિમધરી છે નામ મેરા આસમાનપર, ૧
અલાહકે કરમમે, જમાને મે હે ઉરજ;
ઝુકતા હે સર ફલકકા, મેરે અશ્તાનુપર. ૨
ધનસાંકી કયાહુ અસ્લકે, પુતલહે બાકકા;
જીન ખેલ જાતે હે, મેરી ઉલ્કતમે જાનપર. ૩
નિલમકો ચુમચાટકે, આંખોપે રખતિહઇ;
શોહરી હઇ મેરા, જવ હરિયોકી દુકાનપર. ૪
ઉડતે નહીં હઇ મેરી, ન જાકતપે કિસ્કે હોશ;
રખતેહઇ ફુલ હાથ, ગુલિસ્તામે કાનપર. ૫
કરતા તહીં હે કોન, મહોબતકા હક અદા;
દેતે હઇ દેવ જાનમેરી, આન બાનપર. ૬
મિસીકી તરહ બાગમે, જમતા હે ઉસ્કા રંગ;
ધે સાન છી જીકર લાતી હે, મેરા બાનપર. ૭

જો ડરામેરે ખિયાયમે, ધુનતી હે શીર સદા;
મમરતેહે તાન સીન; તરાનેકી તાનપર.
ઉસ્તાદને જમીપે, બુલાકર દીયાહે નામ,
ક્યું કર રહે ન મેરા દમાગ, આસમાનપર. ૯

છંદ નિલપરીની જબાની સભમાં.

મેં ચેરી સરકારી, તુમ રાજો કે રાજ;
ગાના મુજ માશુકકા સુનો તુમ ગઉરશે આજ; ૧
સુનો ગઉરસે આજ; મેરા રાજાજી ગાના,
નાચકી છલબલ દેખકર, દેખો બતલાના. ૨
હુઆ મેરા તબ, ઇસમાહાફીલમેં આના.
ઇબહે સારા દેશદેશ, ઉસ્તાથને છાના. ૩

છંદ બીજો નિલમ પરીની જબાની સભામાં

આઇ હું મેં દુરસે, ચીઝ કરકે યાદ;
મુંજરા મેરા દેખકર કરો દિલશાદ. ૧
કરો મેરા દીલ શાદકે દિલ બોલકે ગાઉં;
ગાકે નાચ કે આજ હુનર, અપના દિખાઉં ૨
હુનર દિખલાકે માફિલમેં, દાદ અપની પાઉં;
દાદ અપની વહાં પાકર, ઘર ઉસ્તાકે જાઉં. ૩

ઠુમરી નિલમપરીની જબાની.

ખમાચની ધુનમાં.

રાજાજી કરે મોસે બતિયાંરે.
દિલ તરપત દિન રતિયારે. ટેક. ૧
હું મારી ચૈઆરસે, તુમસે દિન દિન;
શો તન જાકે વગતીયારે ૨
જીયરા ડરત તુમરે, રોવે સનશે;
ધરકત હૈ મોરી છતીયારે. ૩
દરશન ઉસ્તાદકાં, ચાહિયે મોહકા;
સીખકે પઠા દઓ પતિયારે ૪

હોરી નિલમપરિની જબાની સભામાં

કાનાકું સમજાવત ન કોઇ, આંગયાંરંગમાંભિંજોઈ;
મોરી બિરજને પતખોઇ, કાનકું. ટેક.
આજ સાખી હમ ઘરમાં જાકે, પ્રીતકી જાનકો રોઇ;
અબિર ગુલાલ છિડાવન ખાતર,મોહઆંસુવાસે ધોઇ;
બદન માટીમે મિલોઇ; કાનાકું.૦ ૧
ગરવા લગાઇયો ગોરાય કે મોહ પાકડા જબરોઇ;
ઇજત લીનીગારી દીના, અમકું જાનકુ ખોઇ;
સખી બીસ ખાયકે શોઇ કાનાકું૦ ૨
બઠ બઠ બિરાજકે લોકનમેં, કુબરિકા બીસ બોઈ;

યાજો ખબર ઉસ્તાદને પાઇ, ઘરહમ હાથશે ખોઇ;

ગજલ નિલમપરીની જબાની સભામાં.

ઇસ્કકા શંજર લગાહુ, દિલપે કારી ઈનદીનો;
જખમકી સુરતહેં, ખું આંખુશે જારી ઈનદીનો ૧
બાગમેં જાસી હૈ ઉસ ચુલકી શવારી ઇનદીનો;
હમ ચડાયે ફિરતી હય, બાદે બહારી ઇનદીનો; ૨
દેકે કસ્મે કચયે કાતિલમે, લે જાતા હય દિલ;
દુશમન અપના કર રહા હય દોસ્તદારી ઇનદિનો ૩
ભોલી ભોલી શિકલપર, દિર તડપા જાતા હય સભન;
કયાહી સુરત હો ગઇ હય, પ્યારી ઇન દિનો ૪
મુહનું હમને નિકાલો, વસ્લમેં, દિલકા બુખાર;
કુરકતે દિલમેહય, તપકી બારી ઇનદીનો. ૫
ઇસ્કકે આજારને લાગર, કિયાહુય ઇસ્ક દર;
શકલ પહેચાની નહી જાતી, હમારી ઇનદીનો. ૬
કત્લ કરતા હે અરક આલુદા અબરૂ ખલકકો,
કયાતેરી તલવારપર હે, આબરૂદારી ઇનદીનો. ૭
સર ઉડયાહે જુતુને, ઈસ્કે દુર્રે યારમેં,
પાઉકે દુરકાર હે, આબદારી ઇનદીનો. ૮
રાગ લાકર બજમમેં, આશક, બુરાકરતે હે હાલ;

છેદીયે લીરાંહ પડદેમેં, સિતારી ઇનદિનો, ૯
પલકે ઝપકાને કાતિલકો, હુઆહે તાજહશોક.
ચલ રહી હે દિલપે આશક કે, કટારી ઇનદિનો; ૧૦
ઠંડી સાંસે ભરતે હો હરદમ, અનામત કિસલીએ;
જાત જાતી હય કહો કીસપર,તુમ્હારીઇનદીનો. ૧૧
ગજલ ત્રીજી નીલમપરીની જબાની સભામા.
દિલ મેરા સેરે ચવનસે, ન હુવા સાદ કભી;
લે ગયા બાગસેં મુલસે, ન સયાદ કભી ૧
જીદા જબ તકે હેં હમ, અયજાનજે ફાએ કર લો,
યું સહેગાન તુમ્હારી, કોઇબે દાદ કભી. ૨
તોડતા બેડિયાં દોહરી ન અગરવા હશતમેં;
માનતા કાહિકો લોહા, મેરા હદૌદ કભી. ૩
સર ઝુકા જાતા હે ઉઠતે, નહીં મકતલસે કદમ;
હાત મુઝપરભી કોઇ છોડદે જલાદ કભી. ૪
સિતમ ઇજાદ તુઝે હમને, બનાયા જાની;
ઇસ તરહ દિલમે સીતમ, હોતેથે ઇજાદ કભી. ૫
તુમલોહ ખુશ કહહો રવિસ્પર, જોજરાતનકે ચલો;
સર ઉઠાયેન ચમનમે, કોઇ શમશાદ કભી. ૬
ન લગાયા લબે ગુલ રંગસે, મીનાયે શરાબ;

હમસે સીશેમેં ન ઉતરા, એ પરી ન્તદ કભી. ૭
દિલકુ થા આલમે તીફીલમે, યેહ શૌકે સેહરા;
ન કિયા મેંને ગુલીસ્તકા, સઅ કયાદ કભી. ૮
લ લિપે જુલ્ફકા સૌદા, લબે સીરીકી હય ચાહ;
કભી મજનું હું તેરે ઇસ્કમેં, ફરહાદ કભી. ૯
સુરતે ન કરો કદમ હમને, ગુજારી અવકાત;
મીટ ગયે સાફ કભી, હોગયેબરબાદ કલી. ૧૦
હોગા તલ જાલમેં, બુલબુલુકા ફંસાના માલુમ;
આયગા મૌતકે ફંદેમેં, જો સૈયાદ કભી. ૧૧
બુલબુલો કિસ્કો દીખાતી, હોઉ રૂજે પરવાજ,
હમભી ઇસ બાગમેં થે કેદસે આજાદ કભી. ૧૨
હે કીયામત બુતે બેશરમો હયાકી બાતે;
કભી કહેતા હય અમાનત, મુઝે ઉસ્તાદ કભી. ૧૩

ગજલ ત્રીજી, વીલમપરીની જબાનીમાં.

મજા વિસાલે સનમકા, ઉઠાગયા ફીર ગયા;
ડરા જો હિજરસેં વોહ, દિલ લગાયગા ફીર કયા. ૧
કિસીકે જુલ્ફકી જાનુબ, જો ખિચ રહા હ દિલ;
બલાએ તાજા મેરે સરપે, લાયગા ફિર કયા; ૨
બુલાયગા મેરીયું હડીયાં, જો તું અથગમ;

પશે ફનાસમેં યાર આકે, ખાયગા ફીર કયા. ૩
ઇલાહી ખેર હો કયું, જોશપર હૈ દીદચરત;
ક્રીસીકે ઇસ્કકો તુફા, ઉઠાયગા ફીર કયા; ૪
ઈલાહી ખેર ફડકતી હેં, આંખ કયું બાઇ;
ગજબસે મુઝે દાદે; ટીખાયગા ફીર કયા. ૫
જફાકો જાન ગનીત, ગિલામહ સીતમકા નકર;
બિગડકે યારશે અ દીવ, બનાયગા ફીર કયા. ૬
દિખાયા જીસ્તામેં જિસ્ને, ન મુંહ અમાનતકો;
પસે વિસલ વોહ તુરબતપે, આયગા ફીર કયા. ૭

રાજા ઈન્દરે લાલ પરીને દર ખાસ્ત કરી.

દિખા ચુકીતું કરતબસારે, પ્હેલુંમેઅબબૈઠહમારે. ૧
કિયા સભામેં તુને નામ અબ હૈ લાલ પરીકામર.
લાઓ લાલપરીકો.

લાલપરીનું સભામાં આવવું.

સભામેં લાલપરીકો સવારી આતી હેં;
જમાને રગ અબ ઈન્દરકી પ્યારી આતી હય. ૧
રાફકમે આયગા ગુરમટ, નજર સિતારોકા;
પેહેનકે સુરૂખ વોહ પોશાક ભારી આતીહે, ૨
હસિન બજમકી શાદીસે, બિલ પડેંગે તમામ;

ગુલોંકે વાસ્તે બાદે, બહારે આતી હે, ૩
નિગાહ ઉસ્કી છુરીસે, સીવાનકે તીહે;
લગાને સબકે દીલોંપર, કટારી આતી હે. ૪
ખિલેગા લાલહકા તખ્તા; સભામેં અય યારો;
નિહાલ હોકે મુરાદ અબ, તુમ્હારી આતી હય. ૫
દુપટા દેખકે બીજલી, ગીરકે બીજલી પર;
કિનારાપર વોહ લગાકર, કીનારી આતીહે. ૬
મૈકિસજ બાસે કહુ ઉસ્કી, શુખિયાં ઊસ્તાદ;
બહારે તાજાકી મહફીલમેં, બારા આતી હય. ૭

લાલપરીની જબાની સભામાં.

ઇનસાંકા કામ હુશ્નપે, હરે તમામ હય;
જોડા હે સુરખ લાલપરી, મેરાનામ હય; ૧
યાકુત જર ખારદ હે, સરકારકા મેરે;
નાકર અકિલ લાલ, બદખજા ગુલામ હય ૨
આશકકો કત્લ કરતી હું, અબહેકી તેરાશે;
ઝીનરત મુઝકા ખુંન, બહાનેશે કામ હય. ૩
પોશાક મેરી સુરખ હે, મુખડા હે ચાંદસા;
દેખો શફકમેં રાતકુ, માહે તમામ હય. ૪
શુખીમે મેરી હોત હે. મુરગે ચમન હલાલ;
હર ગુલકુ જિસ્ત બાગે, જહાંમેં હરામ હમ. ૫

મિશીખ મુઝસે હોતા હે, હરદમ જો દુખદુ;
કરના બહુ લગા કે, શાહીદાને નામ હય. ૬
ઉસ્તાદ અન્જુમનમે, રહે સુરીનરૂ સદા;
અલૌહસે દોઆ યેહ મેરી, સુબ્હી શાન હય. ૭

છંદ લાલપરીની જબાની સભામાં.

ઐંઠીથી મૈ કાફમે, જોડા પેહેને લાલ;
ઈહાં બુલાકલ આઇને, બડહા દીયા એર બાલ ૧
બડહા દિયા એક બાલકે, યએ મુજકો બુલવાયા;
સભી સભાકા આજ, બોહોતદિન બાદ દિખલાયા. ૧
રૂપ સરૂપ સભાય, સબ મેરે દીલકો લાયા;
રહે સદા ઉસ્તાદ પરયાં, કિરતારકા સાયાં. ૨

ઠુમરી લાલપરીની ઝબાની સભામાં દેશની ધુનમાં.

મેરે જોબનમેં લાલ જડુ,
બોહોત ખરેઓ મહારાજરે. મેરે૦ ટેક
ઠોમુંગાકો ચુની કહત હે, પરખનવાલોંપર ગાંમપરે;
બોહેત ખરેઓ મહારાજરે. મેરે૦ ૧
છતિયાંમોરીગજબકીખુશરંગ,જેશેઅંગીયાંમેંકોલ ધરે
બોહોખરે ઓ મહારાજરે. મેરે૦ ૨
કોઉ મેરે લાવુન લાલ જોબનકે ઉશતાદશોખબર કરે;

બોહોત ખરે એ મહારાજરે; મોરે૦ ૩

સાવન લાલપરીની જબાની, સાવનની ફસલમાં.

બિન પિયા ઘટા નહીં ભાવે,
રહે રહે દિલ રૂઠો આવે.
બિજરીકી ચમક તરપાવે ડરાવે.
બિન પિયા ઘટા નહીં ભાવે આતરા. ૧
રૂતબર ખાકી આઇરેગુઇઆં,આજજીયાકું ફુલનહિઆવે.
મીરી ઐરશે કા દીન સજની.
દો ઉસકુ સમજાવે જાવેબિલ પિયા ઘટા નહિ ભાવે. ૨
કાસે કહુું ઇસ મેહ બુંદનમાં, લિખ પતિયાજો પકાવે
પ્રીતમકા કહુું ભરી બરખામે,
દઇ મારીસે મીલાવેલાવે,બિનપિયા ઘટાં નહી ભાવે,
ઉમંડ ધુમંડ કે કારી બદરિયાં મોહે નાહનકનસતાવે;
કો પવન પરવાઈ જા કહો,
ઓર મુલક બરસાયે જાવે, બીન પીયઘટાનહી ભાવે
ભીંજતહુું આંસુકી બુંદન, મેગ્રા ઝરન લગાવે;
પીર ઉસ્તાદકુ માનકે અપને.
બનપરબસપર જાવેજાવે, બિનપિયાઘટા નહી ભાવે;

લાલપરીની જબાનિમા સાવનની ગજલ.

સાવનની ફસલમાં.

દિલફ મરગુબ હે, ઠડી જો હવા સાવનકી;
માંગતા હું મે સદા કહેશે, દુઆસાવનકી, ૧
યાદ આના હે વીહસબ્જા, ઓ ઘટા સાવકી;
શકલ દીખલાવે ફિરઓન, જલ્દ ખુદા સાવનકી. ૨
ચડ ગયા સબકે ફલકચર, મેરી આહોંકા ધુઆ;
ગીરગઇ ખલ્કકી નજરોંસે, ઘટા સાવનકી. ૩
દેખીએ આંખોસે કીસે કીસ્કી, બરસ્તા હે લહુ;
યાર પોતોંમે લગતા હઇ હિના સાવનકી. ૪
જુલ્ફે જાનાકે કરિયુ, દુપટોઇ ઉદા,
શબે તારિકમેં જિસ્તરહ, ઘટા સાવનકી. ૫
એકલેહ જા નહીં સમતી હે, ઝડી અસ્કોકી:
લઇ ગઇ કયા મેરી આંખોકો, હવા સાવનકી. ૬
અબ્ર ભાગા હુવા જાત હ, ખુદા ખઇર કરે,
આજ બદલી નજર આતી હઇ, હવા સાવનકી. ૭
કયુ દમે ગિરિયા તસવ્વઇર, ન મુઝે જુલ્ફફાહો;
રાત હોતી હઇ સિયાહિમેં, બવા સાવનકી, ૮
મોતી કાનામેં નહીં યારકીં, જુલ્ફોંકે કરી;
ઝાલે ભાદો કે વોહ હઇ, ઔર વટ ઘટા સાવનકી ૯

અય અમાનત ચે નિકાલી હઇ, જમી તુને નઇ;
પહેલેથી કિસ્કી ગજલ તેરે સિવા વાવનકી. ૧૦

હોરી. લાલપરીની જબાની,
સિંધવ કાફીની ધુનમાં;

લાજ રખલે સ્યામ હમારી,
મઈ ચેરી હું તિહારી, જરા દે સમજ કર મારી.
લાજ રખ લે સ્યામ હમારી હમારી, અંતરા. ૧
અબિલ ગુલાલ ન મુખપરડારો, નવમારો પીચકારી
આધિદેહ સબદેખ પડેગી, સારી ભીજવોન સારી. ૧
કહેંગે લોગ ગનવા મતવારી, લાજ રખ૦ ૨
તુમ ચાતુર હોલીકે ખેલઇયા, હમ ડર પોક અનારી,
તાક ઝાક લગા મન મોહન, જાઉ તોરે બલહારી;
નર રમોહે જાનસે યારી લાજ રખ૦ ૩
લાખ કહી તુમ એક ન માની બિમતી કરકે હારી,
યાહી ઘડી ઉસ્તાદસે જાકે, કહે હું હકીકત સારી;
કહાં જાઓગે ગિરધારી, લાજ રખ૦ ૪

ગજલ, લાલપરીની જબાની, દેશની ધુનમાં

ખ્યાવ આતા હઈ દિલકુ, શિકવયે, બેદાઉ કયા કિજે,
ખુદાસે અયબુતે, કાફિર તેરી, ફરિયાદ કયા કિજે. ૧

બહાર આતી હઇ ગુલશનમેં, ઘુટાજાતા હઇ દમ અપન
કફસકે દરકો ધોહ કરતા નહી, સઇયાદ કયા કિજે ૨
અબસ કરત હઇ તુહમસે, ખયાલે કાયદા શિકવા,
જો ભુલે આપકો એ દિલ, ઉશોકરિયાદ કયા કિજે. ૩
મુકાબિલ સરવકો પાકર, ગુલિસ્તામે વોહ ગુલ બોલ
ગુલામઅપના જો હોદિલસે, ઉસે આજાદ કયા કિજે.૪
કિસી રહબુબકા બુટાસા, કદ આખેમેં ફિરતા હય;
ગમનમેં દેખકા અઇદિલ, સુએ સમશાદ કકા કિજે૫
જિનુકા એશ ખોતા હય રગોકે હુકે નસ્તરસે.
ન તુંઝકો ગાવિયાં દીજે, તો અઇફશાદ કયાં કીજે. ૬
લહબેહના હય ઘેઇરેરા, હમારા દમ નિકલતા હય,
ગલેપર ફરતા ખંજર નહીં, જલાદ કયા કીજે. ૭
હમારી કબરકો ઠોકર લગાકર, યાર કેહતા હયા.
મિલાહો ખારમે, જો ખુદ ઉસે, બરબાદ કયા કીજે.૮
અમનિત કોહપર પોહચાતો, યું ફરયાદ ચિલાયા,
લબોપર જાને જિરી હય અબઅય ઉસ્તાદ કયાકિજે૯

ગજલ બીજી, લાલપરાની જબાની.

રાખે પુર કસમેં નાલોંને જહાં, સરપર ઉઠાગા હય;
જમીકુ જલજલાહય, આસમાયકરમેં આયા હય. ૧

રૂખે રંગિંકો હસ્કર, જુલ્ફમેં ઉસ્ને છુપા હય,
તપાંહય અબ્રમે, બિજલી ચમનમેં. અબ્રયા હય.૨
છુપાઉં મુંળનદામતશે, લહદમેં, કયું નમઇય હસી,
કફ્નને ડાગ ઓરિયાનિકે, જામેકો લગા હય. ૩
જિનામેં હંસાયેશે હોગી, ઉનકો એક વાહશત,
યહાં જિનકો પરી, જાદોને, દિખાયા હય, ૪
હિસાબે આ બીદાના, હજારને હોગાતો કેહ દુગા,
પિયા હય ઉમ્ર ભરખુને જિગર ગમ મઇને ખાયા હય.
નઇ હયી રોસ્ની અપન લહદપર તંગ દસ્તીમેં;
ચરાગો કે ઇવિજહ રશામ, અનેદિલ જલા હલા હય.૬
હુએ હોતે જગેરે સંગદિલ, તુમ ગાલિયાં દેકર,
જબાંકી તેગકો ખુબે અપને, પથર ચટાયા હય. ૭
શફ્ર કુબી હઇ દેખો શામકી, શેહરે બદખ્શામેં,
લબે રંગીયે મિસી મલકે, ઉસ્ને પાન ખાયા હય ૮
હુમઇ અબ જિંદગી હેં, તલ્ખ ઉનકી કડવી બાતોશે,
કિસી દિન જેહેર ખાલીજે, યે જીમેં સમાયા હય. ૯
નહી ઇસ કાન મઇયા કતકા, બુંદલ તેહેગે સુ,
દિખાકર જુલ્ફપેચા, હિજ કિસીકા માંગ લાયાહય. ૧૦
મેરો તુરબતમેં તાનાચાંદનીમેં, કરસ્તુ હય નમગિરસ્ત

ચેહ કિસ્ને ચાદર મહતાબનેં, ઘલો લગા જ્ય, ૧૧
અયાંસે દુર કટીકા નહી, મેહરાબે અબરૂમેં
ચરાથ ઉપર શમ અરૂને, અયનકા બેને જલાયા હય
નહીં બેવજહ પયહમે, હિચકિયા આતાહય ફુરકતમેં;
કીસી મહબુબકો તુઃઅઇ અમાનત, યાદ આયા હય,
રાજા ઈન્દરની જબાની સબ્જપરીની દરખાસ્તમાં;
કાટીરાય મજેમેં સારી, બઈઠ મેરે પહેલુમે પ્યારી,
બોહોસ લડાઇ તુને જાન, અબ હ સબ્જપરીકા ધ્યાન;
લાઓ લાઓ સબ્જપરીકો

સબ્જપરી સભામાં આવી.

આતી નય અદાજશે, સબ સબ્જપરી હય,
લબ સુરખ હઈ પર સબ્જ હઈ, પોશાક હરી હય. ૧
ફીરોજા ઉશે દેખકે, ખાજા લઇ હીરા;
ચેહેરેમેં ઝમ રૂદસે સિયા. જલવાગરી હય. ૨
જિનઉસે શિજાલત કે, સબબ ઉડ નહી શકતે,
પરિય કો સદા શરૂમશે, બે બાલોપરી હય. ૩
જેવરકી હઈ કકા શાન, છરે રેસી બદનપર;
એક શાખ રપ નાજુકકે, શિ ગુફોસે ભરી હય. ૪
હસ્તા હે જખરૂદપે, સદાધાની દુપટા,

ક્યા હુસનકે ઈકબાલસે સબજીકે ચરી હય. ૫
આમદકી ખબર સુનકે, હસિનોમ નહી દમ.
જોશઅહે મહફીલમેં, ચરાગે સહરી હય. ૬
ઉસ્તાદ અજબ આશકો, માશુકકે હપ નામ;
રોહજાદા વોર ગુલ્ફામ હે, યેહ સબજપરી હય, ૭

સબજપરી પોતાની હાલ કહે ને.

મામ્મર હું શુખિશે, સરારતશે ભરી હું,
ધાની મેરા પોશાક હે, મેં સબજપરી હુ;
ક્યા અસ્લ હે સબજહી, મેરે હુસ્નકો આગે,
ફીરેજશે બુશરંગ, જણુરૂદસે ખરી હુ.
લેલેતી હું દિલ આંખ, ફિરસ્તસે મિલાકાર;
ઈનઆંકે બલા કકા, મેં નહી જિનસે ડરીહું-
શોભા હે ભભુતકાહે, ગજબહે મેરા ગુસા,
જલ જાએ પરીજાદ, જો મેં ગરમ જરીહું,
જીના ન રખેગા મુઝે, સુજલેગા જો રાજા
રોહ જાદ યેહ ગુલફામકી, સુરતે પે મરીહું.
વોહ શમ્અ મે પરવાના, હુ વોહ સરવમે કુમારી,
વોહ ગુલહે નહીમે, મઈનસીને સહરી હુ;
ઉસ્તાદકે દશામે ચમને, હુસ્નનહે આબાદ.

મઈ વાસ્તે ના ઉસ્કે, દાગે જીગરી હું.

સબજપરી શાહજાદા ગુલ્દામપર આશક પડી
તેનો ચોબોલો.

રાજાજી તો શો ગરે, દીયાન કુછ ઇન્આમ,
જાતી હું મઇ બાગમેં, યેહાં મેસ કયા કામ. ૧
સુનુરે કાલે દેવરે, મેરી મેય બાત
આતીથી રાજાકે ઘર, મઈ આજકી રાત. ૨
શેહજાદા એક બામપર, શોતાથા નાદાન;
જોબન ઉસ્કા દેખનર, નિકલા તેરી જાન. ૩
ઉતરી તપને તખ્નશે, તીર કલેજે બાય;
શોતાથા વોહ બે ખબર; હાથ પાંઉફેલાય. ૪
સુરત ઉસ્કી દેખકર, દિલશે ગયાં યરાર;
મુંહપર મુહ મઇને રખા, કીયા ખુબસા પ્યાર. ૫
દિલ મેરા લગતા નહી, મરફીલકે દરમ્કાન,
કાબીબ મેરા હઇ યહાં, વહાં હઇ મેરી જાણ. ૬
ઉસ્કોમર તું લાવે, ઉઠાયર જલદી યાર;
લાંઠીઇમેં હો જાઉંગા તેરી બે તકરાર. ૭

જવાબ કે લાદેવજો સબજ પરીને,

થરમેં રાજા કે તું, પરીયોંકી સરદાર,

તુઝશે કર શકતા નહી, હરગીજમૈ ઇનકાર.
છેરી ખાતીર હે મુઝે, સબશે યહાં સીવા:
પત્તા બત્તા માશુકકા, ધાઉ અભી ઉઠા,

જવાબ સબજ પરીનો કાલાદેવની તરફ.

જાતું સંગલદિપસે, અખતર નગરમેં હા,
શોતા હઇ એય માહરૂં, લાલ મેહેલપર વહાં.
છલૌ મઇ દે આઇ હુ, અપના ઉશે નીશાન;
સબજનગોંકી આબશે, ઉસ્કુ પેહચાન.

સવાલ કાલા દેવનો સબજપરીને.

લાયા શેહજાદેકુ, ત્રઈ જાકર હીંદુસ્તાન,
તુ અપને માશુકકા, સબજપરી પેહચાન;
સબજપરીએ ખુશી થઇને કાલાદેવને જવાબ દીધો
યેહ હઇ શાહજાદાં મેરા, યેહ હઇ ઇંરી જાન,
યેહી મેરા દીલદાર હે, મઈ ઇસપર કુરબાન.
સબજપીએપગહીલાલીને શાહજાદનેઉંઘમાંથીજગાડયો
શોતેહો કયા બેખબરં, છોડદે તુમ ઘરબાર,
આંખો ખોલો લાડલે, નાંહસે હો હુશીયાર. ૧
નીંદમાંથી શાહજાદાનું જાગવું અનગભરાઇને બોલ
કોડા મેરા કયાહુવા; છુટા કીધર મકાન;

સોયાથા મે યીશજગે, આયા હુય કહા.
ના વોહ મેરે લોગ હે, ના મેરી જા,
ખ્વાબ યેહમૈ હ દેખતા, જાગ રહા હુવા.
શાહજાદો બેતાબ થઇને ગજલ ગાવા લાગ્યો.
ઘરસે યહાં કૌન ખેદાકે લીયે લાયા મુઝકો;
કીસીતમગારને, શોતેસે જગાયા મુઝકો, ૧
હકને ક્યા ખવાબ પરશાં યેહ દીચાયા મુઝકા;
બષ્મે જાલીમકે મુઝે, છોડાદીયા હાય ગજબ,
નજર આતા હે ન અપના, નપરાયા મુઝકો.
હુહુતે કોઈ પરસ્તામે, ન આયા મુઝકો. ૩
હઈ ફસદ હૈફ કીસીને, ન ખબર લી મેરી;
ક્યા અજી જોને મેરે દીલસે, ભુલયા મુઝકો ૪
નીદશે આખ કીસીકી, ના ખુલી કોઠપર;
ઊઠદે મુજીકે ન ચુંગલસે, છોટાટાયા મુઝકોં. ૫
નાદમે મરગ અબઉમીદ, રહા ઇકી નહીં;
મુજલી સીચી કોઇ તદબીર, બતાદો ઉશ્તાદ;
હે બહોત ગરદીશે, યીષ્મંતને શેતાયા મુઝકો. ૭

વલા શાહજાદાએ બે કરારીની હાલતમાં
બેહાગમાં ગાયેન કીધું.

મુઝે કોન ઘરશે લાયા યહાં;

બતાઓ યેહ કીસ્કા હે મયાન મુઝે કોન. અંતરા ૧
સબ બીછડે કોઈ સંગન સાથી;
અજી જો કે અપન પાઉ કહાં મુઝે૦ ૧
દિલકા કીસ્કા હાલ સુનાઉ, સનપર બાપ ન મા મુ.
વરઘરજાનેકીઆસનહીહય,પડાકીસ્મુસીબનમેમેરીજાન
ફસ ગયે હમ જાલીમકે ફદે, કોઇ ઉસ્તાદસે કહિયોહાં.
સબ્જપરીનું કહેવં. શાહજાદાનો હાથ પકડીને;
દેખો તુમ મેરી તરફ, ઘરકા મતલો નામ;
લાડી મુઝકો જાન કર, કરો યહાં આરામ. ૧
જો હોંતાથા સો હુલા, જાને દોબસ ખઈર;
ચલોફીરો ખાઓ પીયો, કયો બાગકી સર. ૨
બતલાઆઅબ, તુમહસબનસબ, ઓરતુમઅપનાનામ
રહેત હો કીસ કામમે, હયગાં કહાં મુકામ ૩
શાહજાદા ગુલ્ફામનો જવાબ,
ખીલવતમેં રવતાહું એશ હય મેરા કામ.
શાહજાદા હું હીંદકા, નાણ મેરા ગુલ્ફામ.
સવાલ શાહજાદાનો સબ્જપરીને.
તું ઓરત કીસ કામકી, અપના નાથ બતા;
દોનો શાનો પર પેરે, નીકલા હે યેહ કયા.

જવાબ સબ્જપરીનો.

કઉનકી હુગી હું પરી, સમજ નહીં તું હેવાન;
યેહ દોનોપર હુઇ, મેરે અય મુરખ નાદાન.
રહેતિહુ મઇ કાફમ. સબેજ પરીહે જાન;
રાજા ઈંદ્ર કે વહાં, નાચ મેરા હય કામ.

સવાવ શાહજાદાનો.

જલદી યે બતલા મુઝે, દીલકો હય તેરે વીસવાસ.
મેરા ખાતર કિસ્તરેહ. હુઆ હે તેરે પાસા ૧

જવાબ સબ્જપરીનો.

તુઝપર મઇ આશક હુઇ, ચલતે ચલતે રાહ;
ઊઠામગાયા વહાં તુઝે, ભેજકે દેવ સીવાહ. ૨

સબ્જપરી શાહજાદાના વખાણ કવીતામાં કરે છે.

સરપે આંખોપે કલેજેપે બેઠાઉ તુજેકો;
આ મેરે પાસ ગલેસે મઇ લગાઉ તુજકો.
દીલોઝાસે મુજે ભાતી હે, અદાય તેરી;
પાસ લા ચાંદસા સુહલુમેં બાલાયે તેરી.
લેટ પહેલુમે મેરે ઘરરી મેયા બાદ કરૂં;
તુજકું સિપટાકે ગલે વસ્લે દિલ શાદ કરૂં

સબજપરીકા જવાબ.

વસ્લકી તેયારી કસમા ઘરમે હુઇ ખાના મુઝકોં,
ન ખબરદાર અભી, હાથ લગાના મુઝકો.
મુઝકો નાદાન મમજ, દુર હો ાના હું મે,
કોમકી તુ જો પરી હે, તો સિયાન મે.
બેસાવા તુ જસી જમનમેં ન હોગી જનહાર,
આપ બદનામ હુઈ મુજસેં, છુડાયા ઘરબાર
ભેજકર દેવ મુઝે, ખચ બુલાયા તુને,
આદમા જાદકોં ફંદેમે ફસાયા તુને.

સબજપરીકા જવાબ.

જિંદગીકા હય મજા, એસી મુલાકાતોમેં,
ચોચલે મુજસે બધારો ન, જરા બાતો મેં;
શુકર અલ્લાહકા કર, લડ ગઈ કિસ્મત તેરી,
ચરખચક મુજસી; પરીકું હુઇ ઉલફત તેરી.
તુજકું દિવાને નહી, શરમ જરા આતી હય,
ખ્વાબમેભિ કભી, ઇનસાકે પરિ આતી હય;
દેખ પચતાયગા મેરા જો બુરા દિલ હોગા.
વસ્લ તુજકો ન પરીકા કભી હાંસીલ હોગા.

શાહજાદેકા જવાબ.

પટકે છુટનેકા હય ગમ, આહોકુંગાં કરતા હું
વસ્લકા બાયસનો, [illegible]સેં હે કરતા હું

સુની ઇન્દરકી સભા, મૈંને કહાનામેં હુઇ,
ઔર જલસાકાની હુઇ, દિલમેં ભી ચરચા હુઇ,
ઉસકે અરમાન તુઝે, જો જબાનીમેં હે,
નાચ પરીયોંકા, કભી, મૈંને નહીં દેખા હે.
સાથ અપને મુઝે લે ચલકે, વોહ જલસા દિખલા
રાજા ઇન્દરકા આખાડેકા તમાશા દિખલા.
સયેરે મેરે સબ, વાંકી જો એકબાર કરૂં,
જીતેજી ઇરના કભી, વસ્લમઇ ઇનકાર કરૂં.
ઉમરભર પાસસે તેરે, કબહી નહી જાઉં મે,
જો યહે તું ઉસે આંખોસે, બજા લાઉં મે;

સબ્જપરીકા જવાબ.

એસી બાતોમેં જબાંપર, નહીં લાના અચ્છા.
જાન આફતમેં નહી, મુફત ફસાના અચ્છા.
દેતાં ઇન્દરકે આખાડેપેં, અબ સજાન હે તું;
સખ્ત બેઅકલ હે, દિવાના હે નાદાન હે તું,
એસી જા સહેરકું ઇનસા નહીં ચલતે હે;
વહા મેરી જાનપરી, જાદકે પર જલતે હે,
આફત આ જાયગી તુજપર, ઔર એક આનકે બીચ
આદમી જાદકા કયા કામ, પરસ્તાનકે બીચ.
આઇ હાજાકી ખબર, જાકે ભલા દેવેગા,

ન જલાયે ગાતો આફતમેં, ફસાએગા તુજે;
કઇદ કરકે બોહુ કુવેમે, ખુબ ઝુકાયગા તુજે,

શાહજાદેકા જવાબ.

મઈ ન નાનુંગા ન માનુંગા, કભી બાત તેરી.
કામ કિમ રોજ આવેગી મુલાકાત તેરી;
જાત જો અસ્લથી મેં, અકલસે પહેચાન ગયા,
કાઈસ ઇનકતારકા જાન, મેરા દીલ જાન યયા,
તું કિસી દેવકે ખિદમતમેં, વહાં જાતી હે;
ઇસ લિયે તુજકાં સભામેં નહી લે.જાતી હે,

સબજપરીકા જવાબ

બાત હરગીજયે જબાસેં, નનિકાલો સાહેબ,
હોશમેં આઓ જરા, મુહકો સંભાલો સાહેબ.
દેવસેં મુજકો બુરા કામ, જો કરના હોતા,
આદમી જાદપેં, કિસ વાસ્તે મરના હોતા.
મેં પરી હોકે ઓર એસેપે ફિદ જાન કરૂં,
એડી ચોટીપેં મુએ દેવકું, કુરબાન કરૂં.

શાહજાદેકા જવાબ.

દિલહેર એક સખ્સકા, ફદેમેં ફસાતી હઈ તું,
એ પરી કયા મુઝે, ખાતોમેં ઉડતી હે તું.
સબ્હો હોતી હે મેરી જાન, કાઇ આનકે બીચ,

ભહરવી ચલકે સુના મુઝકો, પરસ્તાનકે બીચ.
વહાંન લે જાએગી તો જીસે ગુજર જાઉંગા;
આપ મે અપના ગલા કાટકે મર જાઉંગા.

સબજપરીકા જવાબ

સુફતકી યાર ખરાબ. અપની જવાની તુને,
હાય અફસોસ મેરી બાત, ન માની તુને.
અબ મિલેગા ન અજીજોસે; ન માબાપસે તું,
શેરકે મુહમે મેરી જાન ચલા આપસે તુ;
થક ગયે હોટ કહાંતક, અરે સમઝા ઉથઈ.
ચઘ અખાડા તુઝે ઈંદરકા દિખલાઉમે,

શાહાજાદેકા જવાબ.

કિસતરે ચલનેપે તઈયાર મેરીહ જાન હુંમે,
તુ પરીજાદહે ચાલાખ, અઉર ઇનસાન હુંમે;
ઉડકે તું જાયગી એક પલમે, પરસ્તાનકે બીચ
હાથ ફઇલાકે મઇ રહ જાઉંગા, કસમાનકે બીચ,
કોઇ ઉડ ચલતેકી તદબીર, બતાદે મુઝકો,
પર કિસી દેવકે તું નાચકે, લાદે મુઝકો,

સબજપરીકા જવાબ.

બેહુંકી બાતે ન કરો હોશમેં, આવો જાની;

નપરિ જાદસે, બે પરસે ઉડ ઓ જાની,
થામલો પાયા મેરે તખ્તકા, અબ હાથસે તુમ
જોડજાના નહી રાહમેં, પર સાથસે તુમ
મુઝસે વાહા જોકે કોઇ બાત, ન રહેના સાહેબ;
પીછે પીછે મેરે તુમ નાચમે, કહના સાહેબ,
ગાકે ઐર નાચકે બુત સબકુ બનાઉગી મે;
તુઝકા લે ચલકે દરખ્તોમેં, છુપાઉગી મેં,
કીસી આફતમેં એકાએક, અગર આજાની,
યાદ રખનાકી મુઝે, ભુલ ન જાનાજેની;
સબજપરી ફેર સભામેં આકે છંદ ગાતી હે,
સભામેં બુલવારક મુઝે, આપ કિયા આરામ;
આઇ હુ મેં ફિર યહાં, કરને આપના કામ,
કરેને અપના કામ યહાં ફેલહુ મે આઇ;
ઠુમરી છંદ ગજલકી, જીમેં ધુનહ સમાઇ,
સમા બધેગા આજ જો મે, જી ખોલકે ગાઉ;
કહેગે સબ ઉસ્તાદને, કયા કયા ચીજ બનાઇ,

ઠુમરી—(રાગ પરજ.)

મોરી અખિયાં ફરકન લાગી
કહાં કયે યાર કીધર યહ સખીયાં. આખિયાં. ૧

દેહ ફુંકતહે જિયા તરપતહે;
પ્રીત લગાકે મજા રમ અખિયાં. અખિયાં. ૨
નઇનનમે દિલદાર બસતહે,
યેહ અખિયાં અલમાસ પરખિયાં. અખિયાં. ૩
બલ બલ જાઉંમ, ઉસ્તાદકે,
બીચ સભાકે મોરી પત રખિયાં. અખિયાં. ૪

ઠુમરી દુજી, (રાગ પરજ.)

સુધ લાગ રહી તોરી આઠ પહર,
તન મનકી નહિં મોહે ખાક ખબર, સુધ. ૧
નસવાસર મોહે કલન પરતહે,
દિખલાદે, ઝલક કરૂં એક નજર. સુધ ૨
અરજ કરત મોરા જિયરા ડરતહે,
દિલ ધરકત દેહ કપત થરથર. સુધ ૩
હર કાપતા ઉસ્તાદ લગાડે.
બાવરીસા ફિરતહું જિધરતિધર સુધ ૪

ગજલ, (રાગ દેસ.)

ભલાહુમેં આલમકો, સરશારઇસેં હુહેતેહે,
મસ્તીશે નહીં ગાફીલ, હુશિયાઇશેં કહતેહે;
હમ લે મેરા છોડા, આજારઇશે કહતેહે,

અચ્છા નરહા એક દિન, બીમારઇશે કહતેહે;
કલ ધરશે જો વોહ નિકલા, એક શાહર ડુવા બરખા,
દિલ પિસ ગયે અલમકે, રફતારઇશે કહતેહે;
ઇસ્માલ કાજલવાહે ઉશ્શાકકી મહફીલમેં,
યુસુફ ઉશે કહતેહેં, બાજારઇશે કહતેહે;
તસબીર કુસુકતેહેં, ઉસે નકાશા,
આઇનેં કોરહઇ, રૂખ સારઇશેં કહતેહે;
ઇક રિશ્તે હડ લફતમેં, ગરદનહે હેજારોંકી,
તસબીર ઉસે કહતેહેં, જીનહાર ઇશે કહતેહે;
મહ શરકા કિયા વાએદા, યાંશિકલ ન દિખલાઇ,
ઇકરાર ઉશે કહતેહેં, ઇનકાર ઉશેં કહતેહેં;
દિલને શબી ફુરકતમેં, કયાપાએ દીયા મેરા;
મોનિસ ઉશે કહતેહે, ગમ ખા રઇશેં કહતે હે,
શબ ગુઝરી સહર આઇ, બકબકે થકા આશક;
વોસાન દિયા ઉસમેં, તકરાર ઉશેં કહતે હેં,
મિશ્ર ગાને કીયા બેદમ, કહતે હેં ઉસે ખંજર;
એબરૂને મુઝે મારા, તલવાર ઉશેં કહતે હેં,
ખામોશ અમાનત હે, કુછ ઉલફતમી નહી કરતા;
કયા કિયા ઉન્હીએ પ્યારે, એયા રહશેં કહતે હે.

ગજલ દુસરી (રાગ દેશ)

લબે જાબખ્શકી ઉશ ફતમેં, લબ પરજાન આઇહુ
મુરીજે ઇશ્કુ મરતા હે, મસીહાકી દુહાઇ હે
ચંએલી જરદહર સુએક ઓકેમેં લિખાઈ હે;
હતેલીપર બહાર બાગને, સરશોં જમાઇ હે
નહી માતેકી આકાખાં ઉસ્કે, રૂકપર જિટકી આઈહઇ
જવીને ચરબતેં દિહાપર, છિટકી આઈ હઇ;
શબે તારીક ફુરકતમેં. કરે કોન આપના દિલ રોશન,
ચીરાગ અધા હઇ ચરબી, શમેકી આંખોમેં છાઇહે;
બહુરે ખંસશો હે બંદરંગ, જહ મુજશો હે આરજ,
કલા મુલાહકી કાફિરન, કયા સુરત બનાઇહેં;
જગેહ ફજલ દુખશે, એકબુતેકા ફિકે હે દીલમેં,
ફિરસ્તા જાનહી શકતા, જહાં અપની રસાઇ હે,
હિલાતા હું ફલક કોવા, અહમુરહન અપને નાલોંસે;
વેહેદમેં પાઉ ફેલાકર, જમી સરપેર ઉઠાઇ હે,
ખુદાકે સામને મરહન ઝુકાએગા ન દામનરો;
બુતોંકા કરકે સિજદાહ બિરહમન તેં મુહકી ખાઇહે
ન પહોંચા આપકાં સઇયદ, ઝુકાકર પાસ ગયરોંકે
ન આઈ હાથમેં લેકર, મેરે દિલકો કાં કલ આઇહે.

મોહબતમેં કુદરતકે, કલામ આ જાતે હૈ અખસર
મુબાર ખાતીર આયિના હે, ઝાક રસે સમાઈ હે.
મેરી તુરબતકે સબજેં, પરગુમાવે જાહે રાબ જાનકા
લહજપર મોતીયોંકી, ચરખને ચાદર બહાઈ હે
રખે અલ્લાહ ઇજ્જહ ઇરકમે, કુછ બનનહી પડતી;
અકેલા મેં હું ઇસ ખઇતકી, તરફસારી ખુદાઇ હે,
લિયા હે અબુએ માતિલકા, ઠોસા અરેન ગુસ્સોમેં;
જીગર દેખો હમારે મુહપેં, કયા તલવાર ખાઇ હે,
જલાના આશક આફેં રાજેકા કયા મુશિકલ દુનિયા.
મેરે નારોને અખસર, આગદા જખમે લગાઈ હે.
મુકરઓસે લેનેસે, મજા મિલતા હે દુનિયામેં;
લવેશિરીને જાતન, કંદકી ગોયા મિઠાઈ હે.
રૂખે રંગીકે બોંયેગે, રકીગિબતમેં લેતાહું;
ઉડેહે બાગસે સૈયાદ, બુલ બુલકી બન આઈ હે
ફંસી હે ઇશકકે ફંદેમેં, બેદબજા અમાનતકી,
મદદકો યા અલી પોહોંચો દમ મુશિકલ કુશાઇહે.

ઇંદ્રદવકે પાસ લાલદેને ચુગલી કીથા.

મહારાજકો હક રખે શાદકામ;
નઇ આજહે અરજ કરતા ગુલામ.

મે ખાતાથા ઇસ હમ ચમનકી હવા;
હકીકત વોહ દેખીકે, હોશ ઉડ ગયા.
શિરજહે પુરાના, જો શકશાદકા;
ગુજરહે વહાં, આદમી જાદકા;
નહીં કરતિ ઇસલા મેરી, અકલ કામ;
વોહ ઇનસાન હય યાંકે મહા તમામ.
ઉસે કોન લાયાહય યહાં આપન સાથ;
ઇસી ફીકરમેં કબસે મલતાહું હાથ.
સબજપરી નીરાસહોકે લાલ દેવકું કહતીહે.
ન કર લાલદેવ ઇસ તહેકે કલામ;
એરે બે મુરૌવત જબાન અપની થામ.
ખુદાકે ગજબસેં જરા દીલમેં કાપ;
ચુગલ ખોરકે મુહકો ડસ્તેહય સાપ.
પરીકી તરફ દેખ આહમકનબન;
બુરાઇસે બાજ આબક ઉસસે હસન.
કિશોકી બદીતુ નકર એબહે;
કે ઉસ્કા ખુદા આલે મુલગ ગયે બઇ.
દિલે આશક ઇસવાસતે હિલગયા;
તુઝે હાય કંબખ્ત કયા મિલ ગયા.

ઈન્દ્રરાજા ગુસ્સા કરકે લાલ દેવકું સવાલ.

અરે દેવ તુહઈ યેહ કયા બક રહા;
મેરે બાગમેં કામ ઇનસાંકા કયા.
હુવા કિસ તરહ યહાં બશરકા ગુજર;
પરિહોકે દહશાતશેં જલતેહઈ પર.
કદમ રખશકે જિનકી કયાજાન હઇ;
ફિરશ્તાંકી યહાં અકલ હઇરાનહઇ.
કિસીદેવશેં આશનાઇન હો;
પરી કાઇ સાથ ઉસ્કો લાઇનહો,
ઉસેં ખેંચલા પાસ મેરે શિતાબ;
કે ગુસ્સેસે હાઇ હાલ મેરા ખરાબ.

લાલદેવકા ગુલ્ફામકું સવાલ.

બશહર હઇકે જિન હે કૈસાયાહેતું
પરસ્તાનમેં કયોં કર આયા હે તું
ઊઠ આનકર જલ્દ મુઝશે બયાન;
બિઠાયા તુજે કિસને લાકર યહાં,
ચમનકા કોઇ પુલકે બુઠા હઈ તું;
સિતારાકયા બનકે તુટા હઇ તું.
સિતારાકયા બનકે તુટા હઇ તું

પરીપર યહ શયદા તેરા દિલ હુઆ;
અખાડેમેં ઇન્દર કે દાખિલ હુવા,
મેરે સાથ ચલ જલ્દ એ વેશે ઉર;
ખુલ ચા હય રાજાને અપને હુજુર.

કાલાદેવ ઇન્દરાજાકે પાસ ગુલફામકું લાકે બિનતી કરતા હુવા

હજુરીમે હાજીર હઈ યેહ યો અલ્લાખુ;
માહારાજ સાહેબ નિગાહ રૂબરૂ.

બજા આપકા હુકમ લાયા ગુલામ;
ચમનમેં પોચ કર કિયા આપના કામ.
સિજરકે તપેસે ઉઠાયા તુજ;
સભાકી તરફ ખેંચ લાયા ઉસેં.
ડરામે ન કુછ ઉસકી ફરિયાદસે;
ઉઠા લાયા કુમરીકો શમશારસેં.
સિતમકી જિયે જેસ જાવા રહઈ;
ખડા દસ્તબસ્તાહ મુન્હેમાર હે.

ઇન્દરાજાને ગુલફામકું પરસ્તાનમેં આનેકા સબબ પુછા.

અરે કોન હે તું તેરા કયા હે નામ,
ચલા તુને કી મેરી બરકમતમામ.
તુજે લાયા યહાં કોન અયબત સિયાત

બચા તુજસે કર જલ્દ યેહુ વારદાત.
કિયા કસ્દ તુને પરસ્તાનકા;
ન ખોફ આયા અપની તુજે જાનકા,
મેરી સારી મહફિલકી લી આબરૂ;
યહાં ધુડને આયા પરીયોંકો તું,
બતા હાલ આનેકા, એ દરદનાકા;
જલાકર અભીવરના, કર દુંગા ખાક.

ગુલફામ નિરાસ હોકે ઇંદરરાજાકે પાસ વિનતી કરતા હુવા.

કહુ કયા ફલકકા સતાયા હું મય;
યહાં પેસ કરજીપે આયા હું મય.
પરી સબજહઇ જો અખાડેમેં યહાં.
ઉસીકાહુ દિવા મે નિમજા.
સબાકી સદા ધુમ સુનતાથામે;
ઇસી ફીકરમે સરકો ધુનતાથામે.
વોહ આને લગી આજકી સબ જોય,
લટકકર હુવા તખ્તમેં મેરેવાં.
બલામેં હુવાયા ગિરફતારહું;
જો ચાહો સદા જો ગુન્હેગારહું.

ઇંદ્રરાજાને સબજપરીકુ જલાકર ઉસ્કા ધિક્કાર કિયા

અરીવો પરી સબજ બો બેહયા;

મેરે સામને જલ્દ આબે સવ.
શુડી હઇ તેરી જાત બુનિયાદપર;
કે આશક હુઇ આદમી જાતપર.
બનાયા અરીતુને ઇનસોંકો યાર,
બકોલ હુસ્ન સુનતુઓના બેકાર.
તેરા રંગ ગઇરતશેં ઉડતા નહીં,
તુજે કયા પરીજાદ જડતા નહીં.
સભામે લગાલાઇ ઇનસાનકું સાથ;
તેરા અબગિરેવાંહઇ અઉર મેરા હાથ.

ઇંદ્રરાજાકુ સબ્જપરી વિનંતી હઇ ઓર ગુલ્ફામકે
મલેમેં હાથ ડાલકે કહતીહઇ.

જફાઓ સિતમકી રાજાવાહું,
હકીકતમે તેરી ગુન્હેગારહું.
અરે કયું મવા તુઝશે કહતીથી કયા;
નમાના મેરા હુએ તુને કહા.
બલામે પડા આપબી બેખતા;
મુજબી અખાડેમે રૂસવાકિયા.
કહાં ફેકે અબદેખું રાજા તુજે.
જો જિતેહઇ તો ફિરબી મિલ જાયેંગે;

નહીં તો કિયે કીસજા પાયેંગે.

ગુલ્ફામકું કાઇદરનેકું ઓર સબ્જ પરીકે પર ઉખાડનેકું અને
દેતોકું લુકાલદેનેકું ઇંદ્રરાજાકુલાલદેવકું હુકમ હય;

અરે દેવકર કસ્દ વેદાદકા, પકડહાથઇસઆદમીજાદકા,
કુત્તાબોજાહે કાફ્મેપુર ખતર, અભાઉસ્મેજાકરઇસેકેહકર.
પરીસબજયેહજો આગેખડી, ખતાકીહેઇસબેસવાનેબડી
શોતુનોચકરઉસ્કેપરઓરબાલઅખાડેશેમેરેઅભીદનિકાલ
ઉડાતી ફીરખાકયે હકુબકુ, ન આયેહમારે કભી રૂબરૂ.

સબ્જપરી જોગન બનકે બાગમેં આઇ, લોગ
ઉસકે આનેકા ગાના કરતે હેં,

જોગન આતી હે, પરી બનકે પરસ્તાનકે બીચ,
સુમરન હાથોમે મુંદરે હે પડે કાનકે બીચ,
સિરરૈપે ઇડવા હે રખે, મુહપે રખાઇ હે બભુત,
સઇલિયા ડાલે હે ગરદનમે, ગિરિબાંકે બીચ.
ચાલ મતવાલી હે, આંખેભી હે નસ્કશે લાલ,
મસ્તશેહે જાદા ગુલ્ફામકે હે, ધ્યાનકે બીચ.
ઉસ્કો ધુનતે હે સદા સુનકે ચરીદ ઓર પરીદ,
ભેરવીકા અજબ અંદાજ હે, હરતાનકે બીચ;
તાલિબ વોસા હે, લવદીદકી મુસ્તાક આંખે;

દીલ હે સીનેમેતપા, અસ્માનકે બીચ.
કહી ગુલ્ફામકા કોશો નહીં મિલતા હે પત્તા;
ખાક ઉડાતી હે ફિરતી હે બિયાબાનકે બીચ,
મેમબ્બ ઓફ્ક હેકિયા મતહે અંદાશેં ઉસ્કી,
શાહર આલનમે બપા કરતી હે એક આનકે બીચ.
સબ્જ જોકેમે હે કયા ચેહરા રોશાનકી જિયા;
મુંહ્હાકો ચાંદનીને ખતા કીયા ધાનકે બીચ.
દેબમહ હોંશ હે પરીયોસે, નહી હમ ઉસ્કાઉ,
જીનકાપહતે હેં પડઇ જાન, નૂકે બીચ.

જોગન પરસ્તામેં કુમારી ગાતહ્હ, (રાગ ભેરવી.)

મઇતો શાહેજાદેકુ ઢુંડન ચલિયાં;
અગબભુત જોગન બનલિયા.
છાનફિરી સબ ગલિયાંરે. મઇતો૰ ૧
જીજાવકહઇ ડગર નહી આવત;
હમ મેહેલોંકે પરીયારે.
લટ છુટકાકેભે સબનાકે,
દેસબિદેસ નિકલિયારે.
અંગબભુત જોગન બન મલીયાં;
છાનફીરી સબ ગલીયાંરે. મઇતો૰ ૨

સીખબનીકસ ગયો પાઉં ભુલસ ગયો;
ધુપમેં બનબન ચલિયાંરે.
તન કુમલા ગયો મુખ મુરઝા ગયો;
જઇશે ગુલાબકી કલીયાંરે.
અંગબભુત જોગન બન મલિયાં;
છાન ફિરી શબ ગલિયાંરે. મધુતો૦ ૩
જગ દુશમન હુઈ રાહ કઠન હુઇ;
બલાએ કયુંકર ટલીયાંરે.
જાય કહો ઇસ્તાહશેં ગુઇયા;
અખીયા લાગે બદલીયરે.
અંગબભુત જોગન બન મલિયાં;
છાનફીરી સબ ગલીયાંરે, મધુતો૦ ૪

ઠુમરી (રાગ ભેરવી,)

કહાં પાઊં કહાં યારમે મૈ. ધ્રૂ૦
યાકી છાઊ નજર નહીં આવતે;
ઢુડંત હું સનસીરરે મૈં; કહાં પાઊ. ૧
કારે કરૂ કીત હીર જાઊ;
સોચત હુંબાર બારરે મૈ. કહાં પઊ. ૨
સપનેમેં દીલદારકુ પાકે;

ચોંક પડી બનસારરે મૈ. કહાં પાઊ. ૩
પીયા કારન ઊસ્તાહકે જાકે;
હુઇ હું ગલેકા હારરેમેં. કહાં પાઊ. ૪

ગજલ.

મરતાહું મેં તેરે હીજમેં, એ યાર ખબર લે;
અબ જાનશે જાતાહે રેહ વીમાર ખબર લે.
ફીરતાહું યે સબરમેં વરે સુભો શેતો શામ;
ભેનાબહે યહ નાસીયે દીદાર ખબર લે.
બાજારેવ ફાગર મહય એ યુસુફસાની;
દીલ બેચતાહય તેરા ખરીદાર ખબર લે.
ઢુંડેસેંભી એબ તેરા ઠીકાના નેહી મવતા;
હું છાન રહા કુછઓ, બાજાર ખબર લે,
દુનયામે કોઇ દામકા હુમેં હમાન;
અબ સાંસહય લેના સુઝે દુશવાર ખબર લે,
આખ ઉસકી હો કયા હોલ, દીજારસેં આહાગ;
કીસ્તરેહબીમારકી બીમાર ખબર લે
આંખેહય લાગી દસ્સેં દીખા શીકલ ખુદારા;
સીર ફોડ રહા હુપસે દીવારા ખબર લે.
ઇતનાભા ના ચાહીયે આશકશે તગાફીલ;

સોબાર અગર ટાલતો એકબાર ખબર લે
અગાજ મોહોબતમેં નાહ ઇસ્કકી ઉમીદ;
મરતા હુઇ તેરા તાજા ગીરફતારે ખબર લે.
લીલ્લાહ દીખા શીકલ એબ અયે તીલફ્રી;
રહ્મન અયે બેખબર અયેબે અસ્તઅજીનાંર ખબરલે
સુનતેહઇકે ફુરકતમેં તડ અ હય અમાનત;
જલ્દ એથે બુદે દીનપે એ ગફાર ખબર લે.

ગજલ ૨ (રાગભેરવી.)

રૂહવદનમેહય તપાંજીકો હય કલસ બેકલી,
જલ્દ ખબર લો હમદમમો જાન ફીરાકમે ચલી.
બાદ સબા જો સુભોહમો બાગમે નાજસે ચલી,
નરખ્લા નહલી હો ગયે ફુલ ગયે કુલીકલી.
સાયેકી તરહ ટપકતા ચેહરા સાફ ઉતર ગયા,
બાયા જવાલયાં પર હુસ્નકી દો પહર ટલી.
તુજ શાનસ કરી ધન હોગા હુસેનકો હકન;
શાખન બાત હોતહય બાતન બાતકી ડેલી.
તારકશી દુપટા તું ઓઢે કીરનજાટાકકે;
હોશબ માહતાબમેં કયાહી સનમ ઝલાઝલી.
ચલતાહય બાગમેં વો ગુલ જગકે ઉઠાકે પાનીચે;

ખરાહર એક ફુકકું દેતીહય કયા કલીકલી.
કસ્દ કિયા જો અબ્રમેં ઉસ ગુલેતરને સયેરકા;
સબજેનેં દુરત કીયા દસ્તમે ફરસ મખમેલી.
ચારસાના ઝમી કોઈ કબ હૃઇરિધાજે દરહમેં;
ઓજસે દરહરસ હુઆ પહના જો જોડા સંહેલી.
મહને સબ ફીરાકમેં કીજા એક આહ આદશીઃ
જિસ્મ યેહ શામઅક ફંકા કહને લગી જલીજલી.
આઇ બહાર ચકિયા જામશરાબ દેપલા;
ફુલ ખિલે ફુલેશાજર અબ ઉઠા હવા ચલી,
જુલ્ફ દરાજકીત અકીં સુઝકે ઉલઝકે યારન;
જાન છુટી અજાબસેં રોગ ગયા બલાટલી,
તેરી ભવોમે બલપડા કલ્ક હુવા મેં તેગસ;
તેરી ઉપર પલયહિલી સુઝપે ઈધર છુરીચલી.
બેહકે જમીનુશાએ પાઉં અમાનત અપના કિયા;
જબ હુઇ લગસિએ કરા નિકલા જબસેં અયાલી
કાલાદેવ જોગનકી તારીફ કરતેહઇ.

ખુદા રાજાજીકા રખે શાદમાં;
જાંહોં જાન બખશી તો બોલું જબ્બ.
પરસ્તાનમેં જોગન એક આઇહ

ખલાયક સબ ઉસકી તમાશાઇહઈ.
વો હઇ નાચતી ગાતિ ઇસ અનસોં;
કેજનનજહકે હોતેહઇ સો જનસે.
અજેબ સાઇરવીકી હરએક તાનહે;
ખુદાઇકા દીલ ઉસપે કુરબાન હઇ,
મગરહઇ બહુત ઓર અફશાંચુની,
ન દેખીહ જોગન ન એસી સુની,
જહરરાજ જોગનકું બુલાતાહઇ,
નકર દેર ઓ દેવ બહેરે ખુદા;
અખાડેમેં મેરે ઉસે જલદકા.
મૈં દેખું વોહ જોગન હઇ કિસશાનકા;
પરિ હઇ કકાહિરમ ઇનસાનકી.
કિસી દેવ જિનકી સતાઇ નહીં;
મેરે પાસ કિયાંહ લાઇ નહીં.
મંબ રાગકા નામકા જો કહઇ;
ફકીરોંસે મુઝકો બહોત શોકહઇ
ન બાહેરવોહ કુછ અઉર દિલમેં ખિઆલ;
દિખાઇ મુજે આકે અપના જમાલ,

કાલાદેવ જોગનકું ઇંદ્રરાજાકા હુકમ જુલાનેકા કહતાહે.

અરિજોગન અબ દિલમે હો અપન શાદ.
કયાહે તુઝે રાજા ઇંદરને યાદ.
કિશિસેં તેરા સુનલિયા હે જોહાલ,
મુલાકાતકા શોક ઉસે હે કલાલ.
મેરાદરે કરના ઉસેંશા કહે,
તેરા નાચ.ગાનેકી મસ્તાક હે.
સુરઠ અબ તેરે દીલકી બરઆએગી,
જોં માગેગી વોહ ચીજ મીલ જાએગી.
ન ફિરઇ ભમરતું કરગી સવાલ;
વોહ એકદમ કરદેગા તુઝકો નીહાલ.
યેહ વાતે ન લાના જબાપર કભી,
ફરીરાંસે અચ્છી નાહીં:દીલ લગી.
બડા વોહ મેરે દેનવાલા હુઆ,
ખુશામદશેં મુહ તેરા કાલા હુવા,
ફરીરાકું દોલતકી પરવા નહીં,
યહાં હરકે અપાજલશે કયા નહી.
જો ગાનેકા રાજા તલબગાર હે;
તોયાં કિસ્કો ચલનમેં ઇનકારહે;

તબ અતસુખાતિબ અગર પાઉગી;
જો આતાહે મુઝકો સુના આઉં.

કાલાદેવ જોગનકું સભામેં લાકર ઇંદરાજાકું વિનતી કરતાહે

માહરાજ કીજે ઇધર અવનિગાહ,
યેજોગનહે હાજીર હુવાલતવાહ.
મિલા કીસ ખરાબીસે ઇસકા નિશાં;
હુવામે પરસ્તાનમે હરસુખા.
બહોત જલદ ખિદમતમેં,
આખાડેમેં જોગનકો લાયાહું મેં.
અજબખુશ ગુલહે યેહ જોહરાજબી,
લડાતી હે જંગલમેં કયા ભેરવી.
હરએક તાનપર લોટ જાતાહેજી.
સુનાહોગા ગાના ન એસાકબી.

ઇંદરરાજા જોગનકું સવાલ કરતેહ.

અરીજોગનએહદ કીસુ મતિલા,ફકીરોંકાકયોભેસતુનેકિયા
ફિદાકિશપેહેકિસપેશયદાહેતું,કોઇઆદમીહેયાપરીગાહેતુ,
કહાંશેયહાતેરાઆનાહુવા. કેમુસ્તાકસારાજમાનાહુઆ
કિશેઢુંઢતીફિરતીહેકુબકું;ઉડાતીહેકયુંખારજંગલકીતું
સુતાઅપનાગાનાસુઝેભીજરા;સુનાભરવીછેડમાજોગીયા

જોગનકા જવાબ.

મહારાજ પુછા ન જોગનકા હાલ,
મેરા મુઝસે માઅશુક હે છુટ ગયા;
મેરા રાજ ઉસ દેશમે લુટ ગયા,
યહાં ઢુંઢતે ઉસકો આઇહુ મેં;
બિરાગન હું ગમની સતાઇ હું મે,
સુનાતા હું આના જો હે મુઝકો યાદ;
અજબ કયા જો મીલ જાએ દીલકી મુરાદ,
મર રાગસે ગએ અહો દિલકા હાલ.
ન જોગનકા રદ કીજીએગા સુવાલ,
ઇંદ્ર રાજા કે સામને જોગનને ઠુમરી ગાયા (રાગ ભૈરવી)
કહાં ગયો ગુઇયા રાહેજાહા બની પ્યારા,
દિલ તડપેરિ હમારા. કહાં ગયો. ૧
વાકાતાપ કહીં લાગત નાહિં. ઢુંઢફીરી બનસારા. ૨
બીનજાનિકે ઇન નૈનનમે, રેનદિઅના બિચારા ક. ૩
ગુંયામૈ જેસે સુરખમછરીયા, તરપત હોગા બિચારા.
કોઉ કહે ઉસ્તાદસે જાકે, તુમેરે હમકા સહારા. ક. ૪
ઇંદ્ર રાજાકે ખુશ હોકે જોગનકું બિડા દીયા જોગનકા જવાબ.
પાન લેકે કયા કરૂં, કીસી સબ્જ રંગકા ધ્યાનહે,

હડિયાં ચુનાહે બદન ધાન પાનહે.
ધસ્કલહુ પીપીકે રંગ લાયાહે,
ફિરાકને ઉલ્ફતકા બીડા ઊઠાયાહે
ગિલીરિ લીયે મુઝે તકતાહે,
ફકીરોંકુ મુહકો ન કીલ સયતાહે,

જોગનકી ઠુમરી (રાગ ભેરવી.)

જરનાએ ગુંયાએસેહોરિ, બિનસેયાદેહસિલગતમોરિ;
ફાગ સોહાગ ત્રિયા સંગ ભાગો, સબહુરિયાંહમતોરી
સુરરૂચુતરીયાં ઉડાવોનસજની, તનમનઆંગલગોરી;
બીન સૈયા દેહ સિલગત મોરી.
અબીર ગુલાલમીલાઓખાકમેં, ગસુફાગકેસી હોરી;
અંગનકે બીચ રંગ ભરી ગાગર, દેઓપેટકભરજોરી
બીન સૈયા દેહ સીલગત મોરી;
બિન પિયાં મુખપર મારકેથાપર, ખુવગુલાલ મલોરી
નેનનકી પિચકારી બનાકે, આંસુઉ રંગમે બોરી
બીન સઇયાં દેહ સીલગત મોરી
ઠંડ મારીયું ઠારી હુઉિન બિન, જેસી કીન્હીહે ચોરી;
કમુખાઃલે ઉસ્તાદકે લકે; વિજયાને આકત તોરી.
બીન સઇયા દેહ સીલગત દેહે સીલગત મોરી

ઈંદ્ર રાજા જોગનકું હાર દેતાથા જોગન જવાબ દેકે હાર લેનેકા સબબ કહતી.

હાર જીન હાર ન લુંગી દીલકો ખાર હઈ;
અપના કલેજાર ગલેકા હાર હોતો બહાર હઈ;
અપના કલેજાર ગલેકા હાર હોતો બહાર હઈ;

ફેર જોગન ગજલ ગાતી હે (રાગ ભેરવી.)

દિલકુ ચેન એક દેતે હૈ, ચરખ કહુન મિલતા નહીં,
કિસ તરફ મોરે ગુલકો ઊડાકર લે ગઈ;
ગુલશન આલમમેં વાહેર શક ચમન મિલતા નહીં
બાવરી હું બહારે ગુલ્ફતમેં ખાંકી તરહ;
યુસુફ ગુમગસ્તકા ચાહે જક ન મિલતા નહીં.
જીદખીસે તંગહું બેયા, વાગ દેહેરમેં.
બેંકલી હે દિવકો વોંહગુન ચાહદમ મિલતા નહીં.
જીતેંજી જિસ્પર મેરે, ઈનસાન કરતકલિ વાસ;
યાઅદ મુરદન ઉસ્કે, હાથોસે કફન મીલતા નહી.
સિક લેંતા ઉસે ગુલે રતાહું, સરાપાદા મદાર;
ગુલબદનપર પાએ હે, વોહ ગુલ બદન મીલતા નહી
જીસકી ખાતીર ઝાકતી હું, બહેર આલમમેં કુએ;
વોહ પરિકે [illegible], [illegible] મિલતા નહીં.

ફરતી હું ફુલ સદાસે, હરામે કુમરીકી તરહ;
પરકહી વોહ ગયેરતે, સબે ચમન મીલતા નહિ.
ઠોકરે ખાતી હું જંગલકી, ગફારહતા હેજી;
જાનપર બનચાએ એસા કોઇબન મીલતા નહીં.
કાટે તલવોમે ચુમેંહ જાકે અબ ઢુંઢદહાં;
બેરિયોમેં ભી મેરા નાજુક બદન મીલતા નહીં.
સુરત ફરહાદ મેન છાન મારે સબ પહાડ,
પર કોઇ ઉસ્તાહ સાશીરીં સુખન મિલતા નહીં.

ઇંદ્રરાજાને ખુશ હોકે જોગનકું શાલ ઓર રૂમાલ દિયા.

જોગન કહતી હઇ.

રૂમાલ ઉન્હે દીજીયે જોતંગ દસ્તાહે,
ફકીમ અપની કલમામે મ સ્તાહે,
ઇસ્કકીગરમીને મારાહે. પસ્મીનેસે કીનારાહે.
રાજા કેદ ઓર મેં પલ્લેશે આરહું જે માગુશોપાઉ.

ઇંદ્ર રાજાને જોગનકું બચન દીયા પેર ગુલફામકે ખાતર

ગજલ ગાતિહે.

હોતાહે કોઈ આનમેં અબકા મહમારા,
અબ ચાહ યુસુફકો નિકલ વાઓ હમારા.
ધુંતાહે અઘેરસે દિલારામ હમારા
આશકને તેરે માંગલિયા રાજાશીં તુઝકો.

દે અએ કોઇ ઉસ્કોયે પઇગામ હમારા.
આ જાએ અગર યારલો છાતીશે લગાલે;
સીનીમેં તપાહે દિલ ના કામ હમારા,
ઇન આમેંડી જેહમેં ગુલફામ હમારા.
અબ વસ્લકે લુટી ગામજે ખલકમે રોખ આપ,
થા ગાઝરો બેહતર હું આ અંજામ હમારા;
મંગવાઇયે શેહજાદેકું અબ દેર ન કીજે.
નામ આપકાહો ખલકમેં ઓર કામ હમારા.
અલ્લાહ મદદગારહે હર હાલમેં ઉસ્તાદ.
કરસતીહે કયા ગરદીશ અયામ હમારા;

ઇંદ્રરાજાને સબજપરીકું પછાનકે લાલદેવકું ગુલફામકો
કેદમેંસે છોડકે લાનેકા હુકુમ દિયા.

અર લાલદેવ ઇસ્તર જલ્દ આ;
બડા મુઝકો જોગનને ધોકા દિયા,
બનાંવટકીથી સારી જાદુગિરી;
નહીં આદમી સબજહે યેહપરી,
ઇશે જરકી ખવાહઇશનકાં લાઇથી.
છુડાને ગીરફતારકો આઇથી.
કભી ઇસ્કો મિલતા ન વોહ ગુલ અબાર;

મગરકુઓ લહારાહુમે તીનબાર.
નિકાલા અબ કુવેશેં તું ગુલ્ફામકો;
હવાલે કર ઇસનેક અંજામકો

ગુલ્ફામ સબજપરીકું મિલકેહાતું અપની જુદાઇકા હવાલ કહેતેહે.

સબજપરીકા સવાલ

કહરથા હિજરકાઆ મતથી જુદાઇ તેરી;
મેરે ખાલેકને મુજે શિકલ દિખાઇ તેરી.

શાહેજાદેકા જવાબ,

ખાકહે સુહપે મલી બાલહઇ સરકે બિખરે;
હાય ઇસ ઇશ્કને કયા શિકલ બનાઇ તેરી.

સબજપરીકા જવાબ.

સુઝપે હોના થાજો કુછ હોગયા ઉસ્કા નહી ગમ;
હો ગઇ કેદ મુશીબતશેં રહાઇ તેરી.

સાહેજાદેકા જવાબ.

તું મેરે આગે નીકાલે ગઇથી નોચકેપર,
રાત્રતક ફિરહુઇ કિસ્તરેહ રસાઇ તેરી.

સબજપરીકા જવાબ.

બનકે જોગન હુઇ ઇંદરકી સભામે દાખિલ;

ફિર ઝે ચાહ ઇહાં ખેંચકે લાઇ તેરી,

શાહેજાદેકા જવાબ.

કરકે રાજાશે મુઝે કિસ્ને તુજે દિલવાયા;
હાસ્મને જાનથી મેરી જાલ ખુદાઇ તેરી.

સબજપરીકા જવાબ,

ગાકે ઓર નાચકે રાજાકોં રીઝાઇ મેને;
તબ મુલાકાત મયસર મુજે આઈ તેરી.

શાહેજાદેકા જવાબ.

તરકી તાલીબન હુઇ મુઝકોં લિયા રાજાશેં;
અબ શરફ લે ગઈ શાહી પેગદાઇ તેરી,

સબજપરીકા જવાબ,

દેવ કમબખ્તતેં ઇસ જોરશે પહોંચા પકડા;
હો ગઇ લાલન જાતશેં કસાઇ તેરી,

શાહેજાદેકા જવાબ.

મરજ ઇસ્કને સારા તેરા જોબન લુંટા;
આધી સુરતબ ખુદામેને ન પાઇ તેરા.

સબજપરીકા જવાબ.

એકદને કરદિયો. બિમાર શે તુઝકો બદતરી;
બરમેલે ચલકે કર ગીમે દવાઇ તેરી,

શાહેજાદેકા જવાબ.

પીડલીયા સુજીહે તલવોમે ચુમેહઈ કાટે;
હર દેતિ હે મુઝે બરસહુસા પાઇતેરી;

સબજપરીકા જવાબ.

મુઝકો ઇજા હુઈ પપોસકે સદકેસે હુઇ,
જાન અલાહમે ગુલ્ફામ બચાઇ તેરી,

શાહેજાદેકા જવાબ.

મેતેરે હાથ લગ તું મેરે ફંદેમે ફસી,
મેરા મતલબ હુવા ઉમ્મિદબર આઇ તેરી;

સબજપરીકા જવાબ.

હુઇ ન મન્નાહુયે મેરી દિલમેકે અબ શરતલફ,
ફજર ઉસ્તાદશે દેખું ન જુદાઈ તેરી;

ગુલ્ફામ ઓર સબજપરી ઓર ખુશીસે ગાના.

શાદિ જુલ્વા ગુલ્ફામ, મુબારક હોવે;
એશો અસરત કાસર, અનજાત મુબારક હોવે;
બાદ મુદત કેસીનોકો નસિબા જાગા.
ફરશે હસરતપે અબ આરામ મુબારક હોવે;
સખ કુમરિકો સઝાવારહો; બુલબુલકો ગુલ,
હમકોયે હસગુલ. આમ મુબારક હોવે;
પિયો જામ નિસાર જિસસે, જીબર ભારકે;

શરબત વસ્લકા અબ જામ, મુબારક હોવે;
તઇપર હમકો મુબારકહો; જહાંમે ફીરલા,
ગયેરકોગર દીશ અયામ, મુબારક હોવે,
હોચુકે ઇશ્કમે બદનામ; બડી મુદત તક,
અબ જમાનેમેં હમે નામ, મુબારક હોવે;
બાઉલ સાબોકે નાફ હમે, ફરમતા અરે દિલ;
ગેસુવો કાહુમ અબદામ, મુબારક હોવે,
હુરે જન્નતકો મુબારકહો, ફલકકીતારે,
બાગકો ગુલાહમે શેલફામ. મુબારક હોવે,
છીનેસહે જાદેકુ; જબરા જાનમહશે ઉસ્તાદ,
યે અમાનતશે હરાસ્યામ; મુબારક હોવે,

સમાપ્ત.